

2022

Kouvola Kullasvaaran RRT-alueen maastotarkistus

Petri Parkko

 Luontosiivitys
KOTKANSIIPPI

7.4.2022

1. TAUSTOJA

Liito-orava (*Pteromys volans*) on uhanalainen (vaarantunut, VU) EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (a) nisäkäslaji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulla kielletty. Varsinaisen lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisen lisäksi myös kulkuyhteyden katkaiseminen voidaan tulkita hävittämiseksi tai heikentämiseksi. Kouvolan kaupungin RRT-alueella oli ennen puuston poistamista liito-oravan elinalueita, joiden väleille oli suunniteltu puustoiset kulkuyhteydet. Golfkentän ja RRT-alueen välissä oleva luiska oli osa suunniteltua kulkuyhteyttä ja Kultasuon liito-oravan elinalueelta moottoriradan elinalueelle, mutta yhteyden todettiin katkenneen RRT-alueen rakennustöiden yhteydessä (Parkko 2021). Luiskaan on suunniteltu ylijäämämaiden läjittämistä, jota varten tarvittaisiin kaavamuuksu suojelumerkinnän poistamiseksi. Kouvolan kaupunki pyysi selvittämään kohteen liito-oravatilanteen sekä havainnoimaan uhanalaisen (vaarantunut, VU) valkoselkätikan (*Dendrocopos leucotos*) ruokailujälkiä.

2. MENETELMÄT JA AINEISTO

Luontokartoittaja (EAT) Petri Parkko teki maastokäynnin alueella 23.3.2022, jolloin se kuljettiin jalkaisin maastossa läpi. Lumi oli sulanut riittävästi puiden tyviltä ja liito-oravan talviset, siitepölypitoisen ravinnon keltaisiksi värjäämät, ulostepapanat olisivat olleet hyvin löydettävissä. Golfkentän ja RRT-alueen välisellä luiskalla tarkistettiin haapojen tyvet papanoiden löytämiseksi sekä havainnoitiin tilaajan pyynnöstä myös valkoselkätikan ruokailujälkiä. Luiskan lisäksi käytiin selvittämässä moottoriradan itäpuolen ja Kultasuon liito-oravatilanne.

Lajien uhanalaisuus raportissa perustuu 2019 arviointiin (Hyvärinen ym. 2019). Kirsi Hokkanen toimitti aluetta koskevat kaavakartat. Kovakuoriaisasiantuntija Jussi Vilén antoi tietoja raidoilla (*Salix caprea*) elävistä kovakuoriaislajeista.

3. PÄÄTELMÄT

Koko RRT-alueella tai sen läheisyydessä ei tehty maastokäynnillä havaintoja liito-oravasta. Golfkentän ja RRT-alueen välinen luiska ei ole miltään osin hyvää habitaattia liito-oravalle, eikä lajin esiintyminen alueella lähitulevaisuudessa ole todennäköistä. Vaikka kohteella esiintyy paikoin ruokailupuiksi sopivia nuoria haapoja, puuttuu suojaava puusto eli havupuut käytännössä kokonaan. Liito-orava ruokailee hyvin harvoin täysin avoimessa ja suojattomassa maastossa.

Koska kulkuyhteys entiselle Kultasuon liito-oravan elinalueelle on katkennut, ei luiskalla ole enää merkitystä kulkuyhteytenä. Liito-orava tulee suurella todennäköisyydellä häviämään tai on jo hävinnyt koko RRT-alueen ja moottoriradan ympäristöstä sekä samalla koko valtatie eteläpuoliselta alueelta.

Kuva 1. RRT-alueen ja golfkentän välisen luiskan nuorta lehtipuustoa. Kullasvaara 23.3.2022 © Petri Parkko

Luiskassa kasvaa useita suuria ja ränsistyneitä raitoja, joissa näkyy valkoselkätikan (*Dendrocopos leucotos*) ruokailujälkiä (raportin kansikuva). Valkoselkätikka arvioitiin vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa uhanalaiseksi, mutta se ei ole enää luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltava laji. Valkoselkätikka on runsastunut kymmenen viime vuoden aikana merkittävästi ja pesii monin paikoin Kouvolassa. Luiska ei ole tällä hetkellä lajin ruokailualueena erityisen merkittävä, sillä ruokailupuiksi sopivia suuria raitoja kasvaa alueella melko vähän.

Lämpimällä paikalla kasvavilla raidoilla on suuri merkitys luonnon monimuotoisuudelle ja niillä elää lukuisia harvinaisia seuralaislajeja. Raidalla elää, koivun ohella, eniten kasvinsyöjlajeja kaikista maamme puulajeista (Keto-Tokoi & Siitonen 2021). Kukkivat raidat ovat keväällä myös erittäin merkittäviä mesikasveja.

Tiivistäen voidaan todeta, että luiskalla ei esiinny tällä hetkellä ns. kovia luontoarvoja eli EU:n luontodirektiivin IV-liitteessä mainittuja tai luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltavia lajeja, mutta siitä kehittyisi melko lyhyellä aikavälillä arvokas luontokohde.

4. LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Keto-Tokoi, P. & Siitonen, J.: Puiden asukkaat. Suomen puiden seuralaislajit. Gaudeamus. 495 s.

Parkko, P. 2021: Kullasvaaran alueen liito-orava-arviointi. – Kouvolan kaupunki.